

Slovenski dom

Štev. 105.

V Ljubljani, ponedeljek 8. maja 1939.

Leto IV

Knez miru na delu za mir

Vatikan, 7. maja

V politični zmedi zadnjega tedna je nenadno mirovna akcija papeža Pija XII. nedvomno najpomembnejši in za človeštvo najbolj tolažilni dogodek. Zakaj edino kot poskus posredovanja za mir v Evropi je mogoče imenovati nenadni obisk papeškega nuncija Orseniga pri kanclerju Hitlerju v Bechtelgadenju v soboto. Razgovor med njim in med nuncijem je trajal poldrugeto uro, nakar se je papežev poslanik vrnil s posebnim letalom v Berlin. O sestanku ni izšlo sicer poročilo, vendar pravijo tako v cerkvenih kakor v nemških krogih, da je bil uspešen.

Sestanek berlinskega nuncija in državnega kanclerja v Bechtelgadenju je povzročil v vatikanskih krogih živahno zanimanje zaradi posebnih okoliščin, pod katerimi je prišlo od tega sestanka. Vatikanski krogi so zelo previdni v tej zadevi in izjavljajo le, da je šlo pri sestanku predvsem za vprašanje o zapiranju katoliških šol v Nemčiji, ki je v nasprotju z določbami konkordata. To bi samo po sebi opravičilo srečanje v teh posebnih pogojih. Na nekaterih straneh pa poudarjajo, da je msgr. Orsenigo odšel v Bechtelgadenju s letalom tisti dan, ko je dal Hitler poslednja navodila nemškemu zunanjemu ministru v. Ribbentropu za italijansko-nemški sestanek v Milanu. V teh okoliščinah je prišlo do sestanka v Bechtelgadenju. Razgovori tam so bili nujni, ni pa potrebno, da bi bili izključno vezani za odnose med svetlo stolico in Nemčijo. Tako bi mogel biti obisk msgr. Orseniga pri Hitlerju v zvezi z obiskom, ki ga je storil pri francoskem zunanjem ministru Bonnetu msgr. Valeri, apostolski nuncij v Parizu. Oba sestanka sta izraz dela Pija XII. za mir, saj je svetli oče pri svoji izvolitvi postavil svoje pastirsko vladanje pod znamenje mira. Saj je dejal, da je mir med narodi cilj, kateremu so posvečeni vsi njegovi napori in tudi besede, ki jih je novi papež poslal po radiu vsemu svetu, niso zapustile nobenega dvoma glede tega. Glede sestanka v Bechtelgadenju se lahko trdi, da sveta stolica ne bo ničesar opustila, kar bi lahko pomagalo k trajni pomiritvi narodov.

Poslanica sv. očeta francoskemu evhar. kongresu

Alžir, 7. maja. Danes je bil zaključen v Alžiru francoski narodni evharistični kongres, katerega se je udeležil tudi pariški nadškof kardinal Verdier. Kongres je bil predvsem posvečen molitvam za mir.

Sv. oče Pij XII. je poslal kongresu v Alžiru spomenico, ki jo je prenašala vatikanska radijska postaja. V tej spomenici se sv. oče obrača na francoske katoličane in jim pošilja svoj blagoslov. V spomenici sv. oče poudarja značaj severne Afrike kot katoliške dežele ter poudarja potrebo, da se ohrani mir in da se odstranijo zmotni nauki na svetu.

General Franco je odpustil 250.000 vojakov

Madrid, 7. maja. o. General Franco je danes podpisal odlok, s katerim odpušča iz vojaške službe štiri letnike, ki so bili pod zastavami in sicer one, ki so služili vojaški rok v letih od 1926 do 1929. Vsega skupaj je odpuščenih iz vojske 250.000 mož, t. j. četrtno vse vojske, ki jo je imel general Franco pod orožjem. V tem odloku španskega voditelja vidijo dokaz, da hoče Španija odslej vse svoje sile posvetiti obnovitvi Španije in da se ne bo vmešavala v morebitne evropske spopade, ker ji tega pač ne dopušča izčrpanost po državljanih vojni.

Mussolini v Švici

Zürich, 7. maja. b. Kakor se je zvedelo, se je predsednik italijanske vlade Mussolini pretekli četrtek mudil v Zürichu. Obiskal je slovitega profesorja za očesne bolezni dr. Vogta. Mussolini se je pripeljal v Curih z letalom in se še istega dne vrnil v Italijo. Poročajo tudi, da bi se moral vrniti ponovno v Curih, in to verjetna prihodnja nedelja. O stanju njegove očesne bolezni se ni moglo doslej zvedeti ničesar.

Angleško-francoski vojaški posveti zaradi Gibraltarja

Gibraltar, 7. maja. o. Danes se je vrnil v Gibraltar angleški guverner za gibraltarsko ozemlje general Ironside. Dospel je iz Casablance v francoskem Maroku, kjer je imel važne vojaške posvete za vrhovnim poveljnikom francoske vojske v Afriki generalom Noguesom. Posvetovanja so veljala sodelovanju francoske in angleške vojske v gibraltarski ožini, če bi Italija, Nemčija in Španija kakorkoli skušale ogroziti francoske ter angleške postojanke v tem delu Sredozemskega morja. Danes je dopotoval v Gibraltar francoski veleposlanik v Burgosu maršal Petain, ki je imel dolg razgovor z angleškim guvernerjem. Maršal je zvečer odpotoval v San Sebastian.

Na Poljskem so danes zaključili vpis posojila za obrambo proti letalskim napadom. Vpisane je bilo vsega 400 milijonov zlotov (4 milijarde dinarjev).

General Franco naj bi v začetku junija obiskal Berlin, kjer bodo tedaj priredili veliko parado nemških prostovoljcev iz španske državljanske vojne. Ob tej priliki naj bi nemški voditelji skušali pridobiti generala Francoja za živahnije politično sodelovanje v nemško-italijanski zvezi.

Štirje nemški voditelji se zdaj mude v Italiji: zunanji minister Ribbentrop, delovni minister Seldte, maršal Göring ter vrhovni poveljnik nemške vojske general Brauchitsch, ki se je danes vrnil iz Tripolisa. Vse to priča o ojačenem vplivanju Italije na Nemčijo.

Vojaška zveza med Italijo in Nemčijo

Na sestanku italijanskega zunanjega ministra z nemškim v Milanu so dosedanje zvezo med Italijo in Nemčijo pretvorili v vojaški pakt

Milan, 7. maja. O sestanku nemškega zunanjega ministra Ribbentropa z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano je bilo danes ob 13 izdano naslednje uradno poročilo:

V razgovorih med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom 6. in 7. maja v Milanu sta ministra proučila sedanji splošni politični položaj in znova ugotovila popolno enakost v nazorih obeh vlad. Pri tem je bilo sklenjeno, da Italija in Nemčija končno tudi formalno uredita svoje odnose v obliki politične in vojaške zveze. S sklenitvijo tega pakta mislita Italija in Nemčija uspešno pomagati pri zagotovitvi miru v Evropi.

Prvi razgovor ob tem sestanku, ki je privedel do tega daljnosežnega in za evropsko bodočnost v marsičem usodnega sklepa, je bil v soboto zvečer. Drugi sestanek je bil danes dopoldne, potem pa je bilo izdano uradno poročilo, navedeno zgoraj.

Z italijanske strani poročajo o tem sestanku naslednje:

Prvi razgovor med Ciano in nemškim zunanjim ministrom v. Ribbentropom je trajal tri ure v najpripravljenem ozračju. V tem razgovoru sta državnik preučila vsa vprašanja, ki zanimajo prijateljski velesili. Glavno je vprašanje odnosov med Nemčijo in Poljsko. Poleg tega pa so bila

načeta še tudi druga vprašanja, za katera pričakujejo narodi, da se čimprej rešijo. Temu velikemu pričakovanju narodov pa ne odgovarja tisto, kar delajo demokracije. Skrajni tisk zahodnih držav namesto, da bi delal za pravično rešitev teh vprašanj, stopnjuje vedno bolj vojni nemir z raznimi lažnivimi poročili. Te novice pa so brez vsake podlage, in onemogočajo plemenite napore za vzpostavitev miru in pravičnosti, ki moreta biti edino trdni in trajni temelji evropskega reda. Staro Evropo še vedno živi v utvari, da bo zadržala zgodovinski razvoj. Italija in Nemčija pa v nasprotju s tem izvajata nalogo pravičnosti in miru. To se je povsem jasno pokazalo v pomirljivosti, ki se je vzpostavila med romanstvom in germanstvom in med odnosom med Nemčijo in Italijo ter z drugimi narodi. Rim in Berlin sta lepo razčistila svoje odnose s Jugoslavijo in na Jadranskem morju je vzpostavljen ploden mir. Pri nedavnem sestanku v Benetkah sta skušala Reda in Berlin razčistiti tudi odnose med Madžarsko in Jugoslavijo ter Madžarsko in Romunijo. Nemčija je ponudila nova pogajanja Poljski za zaključitev 25-letnega pakta na temelju miru in pravičnosti. Voditelj nemške države je prav tako predlagal sporazum Angliji in skupno jamstvo Nemčije, Poljske, Madžarske, Slovaške. To je složno delo miru, ki ga razvija osište.

Berlin, 7. maja. Večerni listi prinašajo kot največjo senzacijo pretvoritev dosedanje nemško

italijanske zveze v pravo politično vojaško alianco. Ta sklep prikazuje kot najučinkovitejši odgovor na angleška prizadevanja, ki naj bi ustavila spreminjanje Evrope po nemških in italijanskih načrtih. Listi poudarjajo, da služi tudi ta korak — kakor vsi dosedanje nemški in italijanski koraki — edino le zagotovitvi miru v Evropi.

S tem sta Italija in Nemčija zvezani v miru in vojni na življenje in smrt.

Vesti 8. maja

O sklenitvi vojaške zveze med Italijo in Nemčijo angleško in francosko časopisje še nič ne poroča, ker je prišla vest o tem prepozna in še v nedeljo v obe prestolnici.

Letni zbor nemške zveze za kolonije bo od 14. do 15. maja na Dunaju.

Predsednik italijanske vlade Mussolini bo imel 14. maja velik govor v Turinu in se bo v njem najbrž dotaknil odnošajev med Francijo in Italijo.

Načrt za končno rešitev palestinskega vprašanja bo objavljen 10. maja v posebni Beli knjigi, ki jo pripravlja angleška vlada.

Nemška vlada je prosila Italijo za posredovanje v sporu med njo in med Poljsko, piše del evropskega tiska danes.

Anglija in Turčija še nista sklenili nikakega obrambnega ali vojaškega sporazuma, kakor so to pretekli teden poročali nekateri listi. Sklenitev takšnega sporazuma je po sodbi angleških listov odvisna od tega, kakšno stališče bo zavzela Sovjetska Rusija.

Poveljnik nemškega brodomarja v portugalskih vodah admiral Boehem je v Lisbonu izjavil častnikarjem, da je nemško brodomarje prišlo v španske vode samo iz poučnih namenov, ne pa zaradi kakršnih groženj, kakor so to pisali nekateri evropski listi. Nemško brodomarje se po admiralovi izjavi že vrača v domače vode.

Britanska vlada je poslala snoči svojem veleposlaniku v Moskvi Seedsu navodila za odgovor na načrt sovjetske vlade o organiziranju skupne varnosti.

Grška vlada je vpoklicala vse rezerviste iz strokovnih oddelkov na orožne vaje, ki bodo trajale nekaj tednov.

Po zakonu o obvezni vojaški službi v Angliji bo v treh letih 800.000 Angležev izurjenih za vojaško službo. Družine vojakov bodo med službovanjem dobivale 17 šilingov (212 din) tedenske podpore.

Romunski zunanji minister Gafencu se je sinoči vrnil iz Belgrada v Bukarešto in je ob sprejemu izjavil, da je s svojim potovanjem po Evropi kar zadovoljen.

Romunski kralj Karol je danes sprejel nemškega poslanika v Bukarešti Fabriziusa.

Potovanje angleškega kralja in kraljice v Ameriko se je začelo in se nadaljuje v kar najugodnejših okoliščinah ter ob lepem vremenu, zaradi česar vlada v Angliji veliko zadovoljstvo.

Nemško časopisje ne priobčuje spomenice, s katero je Poljska uradno odgovorila na odpoved poljsko-nemške nenapadalne pogodbe, ampak se omejuje na pisanje o govoru zunanjega ministra Becka, o katerem pravi, da ni povedal nič novega, marveč, da je v njem samo ponovil svoje stare napake in netočnosti.

Veliko švicarsko narodno gospodarsko in kulturno razstavo so odprli danes v Zürichu. Govor ob začetku predstave je imel zvezni predsednik Etter. Pri slovesnosti je prišlo do velikih manifestacij za švicarsko svobodo in za mir.

Romunski zunanji minister Gafencu bo ta teden uradno obiskal Ankaro. Obisk v Ankari je v zvezi s prizadevanji za sklenitev obrambne in vojaške zveze med Romunijo in Turčijo.

Del nemškega brodomarja je priplul v portugalsko prestolnico Lisbono, pri čemer je bilo prirejenih več uradnih slovesnosti in sprejemov.

Novi sovjetski zunanji minister Molotov je sporočil zastopnikom tujih držav v Moskvi, da je prevzel posle zunanjega ministrstva.

Volitve na Madžarskem bodo v večini okrajev dne 28. maja, tudi v Budimpešti. V drugih okrajih pa bodo volili 29. maja.

Novi ljubljanski poštni direktor v Belgradu

Belgrad, 7. maja. m. V Belgradu se mudi že nekaj dni direktor ljubljanskega poštnega ravnanstva g. Stukelj, ki je v poštnem ministru posredoval za zboljšanje neznosnih razmer pri poštni upravi v Sloveniji. Ravnatelj Stukelj je bil večkrat sprejet pri resornem ministru Jovanu Altiparmakoviću, pri posameznih načelnikih poštnega ministrstva in pristojnih referentih. Povsod je naletel na popolno razumevanje, predvsem pri resornem ministru Altiparmakoviću, ki je objubil, da bo storil vse, da se stanje na poštni upravi v Sloveniji izboljša. Ravnatelj Stukelj je ministru g. Altiparmakoviću izročil tudi obširno pismo poročilo o težkem stanju slovenskih poštarjev. V zvezi s tem poročilom je poštni minister večer podpisal odlok, s katerim so postavljeni za dnevničarje-zvaničnike tile poštne odpravnički:

Marija Rapotnik v Marenbergu, Franc Zabukovec v Kočevju, Ana Vode v Krškem, Angela Zadek v Dol. Logatecu, Herda Kladnik v Slovenj Gradcu, Elizabeta Šmon na Vrhniki, Ivan Okorn v Šoštanju, Alojzija Rojsek v Velenju, Marija Paučič na Breznem, Stefanija Kambič na pošti Trbovlje L. Bogomir Della Mea v Mežici.

Izredna pooblastila predsedniku poljske republike

Varšava, 7. maja. Na včerajšnji seji parlamentarne zakonodajne odbora je bil sprejet zakonski predlog, po katerem naj dobi predsednik republike Mosciński izredna pooblastila za vodstvo vseh državnih poslov, ne da bi moral pri vprašati za svoje sklepe obe zbornici. Zakonski predlog bo sprejet v najkrajšem času in ga vlada utemeljuje s tem, da se je mednarodni položaj zadnje dni zelo zaostрил, zaradi česar mora predsednik republike imeti vsa pooblastila, da lahko ukrene vse, kar mu bo narekovala skrb za varnost poljskih meja in poljske svobode.

Poljaki iz Gdanska so polkovniku Becku poslali brzojavko, v kateri mu izražajo svojo zahvalo in priznanje za njegov govor in za stališče, ki ga je zavzela Poljska glede Gdanska. V brzojavki pravijo, da je Poljska zdaj pokazala dobro voljo in da tega pričakujejo tudi od Nemčije, ki bo s tem vsemu svetu dokazala, da ne misli na nasilje.

V tem smislu piše tudi ves današnji poljski tisk, brez razlike stranke.

Odposlanstvo dijakov iz Vilne, Poznanja in Lvova je izročilo ministrom prosvete in vojske sklep, v katerem izjavlja, da je vsa poljska mladina pripravljena braniti meje republike. V resoluciji pravijo, da so pripravljeni žrtvovati počitnice in oditi na delo za mejne utrdbe.

Predsednik senata dr. Korošec govori gasilec

Lepa slovesnost zemunskih gasilcev v navzočnosti dr. Korošca in ministra Snoja

Belgrad, 7. maja. m. V Zemunu so bile danes slovesno blagoslovljene najmoderneje avtomatične gasilske lestve in dva avtotanka, ki jih je za svoje potrebe nabavila Prostovoljna gasilska četa »Matica« v Zemunu. Za botra pri blagoslovljivosti je bil predsednik senata dr. Anton Korošec, ki se je pripeljal v Zemun točno ob 10 dopoldne. Po svojem prihodu je obšel gasilske čete, ki so dr. Korošca priščno pozdravile. Slovesnosti sta se poleg drugih udeležila tudi predsednik Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije, min. Franc Snoj ter minister brez listnice Ante Maistrovič, poleg njiju pa še senator dr. Milan Kostić iz Zemuna.

Po pozdravnem govoru g. Markoviča je duhovščina blagoslovila najmoderneje avtomatične lestve in dva avtotanka, nakar je imel predsednik senata dr. Anton Korošec na zbrane gasilce ta-le nagovor:

»Veseli me, da ste mi z vabilom, naj botrujem temu vzvišenemu dejanju društva izkazali čast, kar društvo že desetletja služi kot pionir in eredišče gasilskega gibanja v naši domovini. Od erca čestitam prostovoljni gasilski četi v slavo sv. Florjana in sv. Jurija, ter vas prosim, da boste pred vsem vašim članstvom in prijatelji izrazili čustva, katera gojim za vzvišeni poklic gasilcev, ki s svojo veliko požrtvovalnostjo varujejo premoženje in življenje svojih sočlanih. S posebnim zadovoljstvom pozdravljam veliki napredek gasilske matice, ki se ni ustrašila niti truda niti časa, temveč je vsa svoja vtrana in moralna sredstva zbrala, da čim modernije in koristneje uredi varstvo prebivalstva pred požari in poplavi. V dokaz temu je danes poleg elave tudi slovesna blagoslovitev novih avtomobilskih lestvic, ki so največje na Balkanu in dveh avtomobilskih tankov, ki izpopolnjujejo moderne naprave in pripravljenost matice. To dokazuje, da društvo, čeprav ob najskromnejših sredstvih dela za modernizacijo svoje opreme in se lahko s ponosom danes prišteva med eno izmed najbolj urejenih in modernijih gasilskih čet. Mislim, da ni potrebno povdarjati, da sem vse življenje z najlepšimi željami spremljal vsa gibanja in napore, ki so imele za cilj varstvo in varnost svojih bližnjih, moram pa poudariti tudi vzvišeni poklic gasilcev, ki so nešteto krat dali dokaz svojega požrtvovalnosti za bližnjega, kar je po vseh moralnih zakonih največja krepost človeštva. Imajo pred očmi predvsem 70 letnico našega dosedanjega dela, kar je res sijajen jubilej, vam dragi prijatelji želim tudi v bodočnosti najlepši uspeh in vam še enkrat najpriščneje čestitam. Ziveli!»

Po govoru dr. Korošca so se začele gasilske vaje, ki jih je najprej začel izvajati dijaški naraščaj. Po vajah so zbrane gasilske čete priredile spreved.

Opoldne je zemunska gasilska četa priredila v Častniškem domu banket, ki se ga je udeležil

tudi predsednik senata dr. Korošec. Tudi pri tej priliki so ga gasilci navdušeno pozdravili. Med banketom je poveljnik gasilske čete Marković znova pozdravil dr. Korošca ter mu zagotovil, da zemunski gasilci ne bodo nikdar pozabili pozornosti, ki jo je dr. Korošec izkazal tej četi. Za pozdrav se je dr. Korošec zahvalil s temi-le besedami:

»Gospodje in gospe, jaz sem še vedno pod vtisom današnje svečanosti, ker iz nje vidim dolžnost in pripravljenost in odločnost ter veliko požrtvovanje odličnih članov gasilske čete, ki so vedno pripravljeni iti na pomoč svojim bližnjim. To je v meni okrepilo prepričanje, da bo matica tudi v bodoče opravičila zaupanje, ki ga vanjo polagajo državljani. Ne želim ponavljati besedi, ki sem jih izrekel že pri slovesni proslavi in posvetitvi modernih naprav vaše agilne gasilske čete, vendar pa moram tudi pri tej priliki ponoviti svojo odkrito in najboljšo željo za čim lepši in koristnejši napredek matice. Spet poudarjam, da bom pri vsaki priliki v svojem bodočem delu vedno privrženec vašega vzvišenega poslanstva in da bom vaše delo kolikor bo v mojih močeh vsestransko podpiral. Pri tej slovesni priliki vas gospodje in gospe opozarjam na dejstvo, da je gasilstvo za svoje delo do bližnjega dobilo priznanje tudi na najvišjem mestu in vas pozivam, da visokemu pokrovitelju vsega gasilstva vzkliknete: Naj živi Nj. Vis. kraljevič Tomislav!»

Za njim je govorilo še več drugih, med njimi tudi senator dr. Milan Kostić, ki je poudarjal narodno deo sedanjega predsednika senata dr. Korošca že v bivši Avstro-Ogrski kakor tudi v sedanja skupni domovini Jugoslaviji. Banket se je končal v najlepšem razpoloženju.

Drugi kongres Jugorasa v Belgradu

Belgrad, 7. maja. Včeraj se je tu začel drugi kongres Jugoslovanske delavske zveze Jugorasa, ki se ga udeležujejo zastopniki iz vse države ter zastopniki in tajniki Delavskih zbornic. Začetka kongresa sta se udeležila predsednik vlade Dragiša Cvetković in minister za socialno politiko Rajaković, ki sta bila navdušeno pozdravljena. Prvi govor je imel član glavnega odbora Jugorasa Gjorgjevič, nakar so bile med navdušenim odobravanjem poslale pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., knezu-namestniku in kr. namestnikom. Nato je imel govor predsednik vlade Dragiša Cvetković. Med govorom je prišlo do navdušenih manifestacij predsedniku vlade, kot ustanovitelju splošne državne delavske organizacije. Po odhodu predsednika Cvetkovića je kongres nadaljeval delo in najprej poslušal poročilo glavnega odbora Jugorasa.

Na Bledu so danes slovesno blagoslovili Prosvetni dom

»Vera v Boga, ljubezen do naroda in države«

Prva misel, ki naj vodi današnjo mladino

Bled, 7. maja.

Blejska fara je danes praznovala velik praznik. Farno cerkev na Bledu so pred nedavnim od znotraj umetniško poslikali. Danes je bila svečana posvetitev teh svetih podob. Zvonovi so se povzdignili v slovesnost. Pobožni blejski farani so napolnili prelepo blejsko cerkev. Pred farno cerkvijo so postavili visoke mlaje, raz katere so plapolale velike državne zastave, na sami cerkvi pa so viseli zeleni venci. Ob 10 je bila cerkev že vsa polna. V cerkev so strumno prikorakali slovenski fantje in dekleta v krojih ter mladci in mladenke, ki so se postavili v vrsto pred oltarjem. Da bi svečanost dobila še lepše lice, so prišli tudi gasilci, ki so danes praznovali ev. Florijana in pristopovali svečanosti s prapori. Gasilska godba iz Mlinega je igrala prelepe domače pesmi. Točno ob 10 je stopil na prižnico etolni kanonik dr. Kimovec. V lepih prihodnih besedah je nazorno razložil pomen svetih podob.

Po priditju je bila svečana blagoslovitev umetniških slik v cerkvi. Stolni kanonik dr. Kimovec je ob asistenci g. župnika iz Ribnega in domačega g. kaplana blagoslovil slike. Po končanem opraviilu je bila slovesna ev. maša, ki jo je daroval stolni kanonik dr. Kimovec. Med ev. mašo je pel domači pevski zbor pod taktirko tukajšnjega organista.

Blejsko prosvetno društvo je danes zapisalo v svojo zgodovinsko knjigo enega najlepših dogodkov. Danes je bila namreč blagoslovitev novega

Prosvetnega doma. Po slovesni sv. maši so odšli vsi v Prosvetni dom. Velika dvorana Ljudskega doma je bila nabito polna. Na odru je bil cerkveni zbor. Vsa dvorana je bila okrašena z zastavami in zelenimi venci. Blagoslovitve doma se je udeležil tudi ban dr. Marko Natlačen, ki ga je množica živahno pozdravljala. Za njim je stopil v dvorano etolni kanonik dr. Kimovec, ki je blagoslovil novi Prosvetni dom. V prvih vrstah smo videli blejskega župana dr. Benedika z občinskimi odborniki in odbornike Prosvetnega društva. Pred blagoslovljivjo je imel kanonik dr. Kimovec lep govor o namenu in nalogah prosv. društev. Takoj zatem je bila blagoslovitev vseh prostorov prosvet. doma.

Po blagoslovljivi je stopil na oder ban dr. Natlačen ter imel primeren govor, v katerem je v prvi vrsti čestil k tako lepemu uspehu blejskega župnika g. Francu Zabretu za njegov trud in pogum, ki je pripomogel k temu, da je mladina dobila tako potreben prosvetni dom. Zatem se je obrnil k mladini, ki naj ji služi ta dom v izobrazbo in pouk. Mladina pa naj se zaveda svojih dolžnosti do naroda in države. Vodi naj jo trojna misel: vera v Boga, ljubezen do naroda in ljubezen do države.

Govor so vsi navzočni sprejeli nadvse pristrčno in navdušeno. Cerkevni zbor je nato zapel »Posvobod Bogal«.

Nocoj priredi Prosvetno društvo na Bledu svojo akademijo, na kateri bodo mladi fantje in dekleta izvajali deklamacije, pevske točke in dr.

Občni zbor centrale Zveze združenih delavcev

Ljubljana, 7. maja.

Danes popoldne je bil v veliki dvorani Delavske zbornice občni zbor centrale Zveze združenih delavcev v Ljubljani. Občni zbor je otvoril predsednik Preželj in pozdravil zastopnika občine ljubljanske Jemca, ing. Koširja kot zastopnika združenih trgovskih namestencev ter ostale. Nato je prebral pozdravne brzojavke predsednika vlade Cvetkoviča, senatnega predsednika dr. Koroseca, ministrstva dr. Kreka in Snojca ter poslanca Kranjca. Odposlane so bile brzojavke min. predsednika Cvetkoviču, senatnemu predsedniku dr. Korosecu, social. ministru Rajakoviču, ministrom dr. Kreku in Snojcu, banu dr. Natlačenju, ljubljanskemu in mariborskemu škofu dr. Rožmanu in dr. Tomaziču ter glavnemu odboru Jugoslavskega združenja.

Sledila so poročila odbornikov. Tajnik Višnar je v svojem poročilu navajal, da se je centrala ZZZ zelo trudila, da bi dosegla čim ugodnejše pogoje za delavstvo bodisi zaradi plač ali drugih stvari, kar se ji je tudi posrečilo. Delavstvu so bile v več podjetjih zvišane plače in bile sklenjene kolektivne pogodbe. Članstvo je močno naraslo in sicer od 4212 članov na 6872, to je za 2458. Včlanjene so najrazličnejše stroke našega delavstva. V sorazmerju z zvišanjem članstva so se povečala tudi pisarniška dela. ZZZ je priredila tudi dvodnevni strokovni tečaj delavstva v dvorani Delavske zbornice, na katerem je bilo 50 udeležencev.

Strokovni tajnik Luzar je v svojem poročilu navajal, kakšne zapreke je organizacija imela. Boriti se je morala z delodajalci, ki napenjanje vse sile, da bi onemogočili organiziranje delavstva in s tem možnost, da si pribori svoje pravice. Poleg podjetnikov pa je imela organizacija hude

boje z nasprotnimi organizacijami, ki so se vse združile proti njej, kar pa je volja in požrtvovalno delo ter vztrajnost premagala. Tretja težava je predstavljala delavstvo samo. Vse organizacije, ki so doslej delavstvo terorizirale in zavajale, so vzbudile v delavstvu nezaupanje. Preden stopijo ponovno v gibanje in organizacijo, gledajo vsako novo organizacijo z nezaupanjem.

Sledilo je poročilo blaginjaka Kalčiča in predsednika Prežljaja, ki je v svojem vzpodbudnem govoru razložil delo in načela ZZZ. Dejal je, da je delavstvo nujno navezано na skupnost, ker ga kapital izkorišča, kolikor ga more. Vendar ni dovolj, da organizacija brani samo pravice žuljavih rok in ustvarja duhovno vez med stanov, ampak mora strniti tudi vse brezmočne posameznike v močno delavsko organizacijo, vse naše delavce v delavno skupnost slovenskega naroda. Zavračamo internacionalizem, kajti ta je za naš narod in za naš stan še prav posebno škodljiv in nevaren. Časi Marxove šole in njegovih organizacijskih sistemov so za nami. Naravno je, da sta se v skupnem delu proti marksizmu ter proti kapitalističnemu izžemanju delavstva ter proti delavski nezavednosti srečali dve sorodni organizaciji, Jugoras na jugu ter ZZZ na severu.

Sledili so predlogi krajevnih organizacij ter predlogi centrale ZZZ za volitve novega odbora, nadzorstva in razsodišča, kar je bilo soglasno sprejeto. Po spremembi pravil so prišli na vrsto slučajnosti, kjer so razpravljali še o nekaterih vprašanjih, nato pa je predsednik lepo uspeli občni zbor zaključiti in pozival zbrane delegate, naj po svojih krajevnih organizacijah gledajo, da bo delo napredovalo in uspevalo.

Zaključek konference Rotary klubov na Bledu

Bled, 7. maja.

Kakor je poročal že »Slovenec«, je na Bledu v soboto in nedeljo bila 77. konferenca 77. distrikta Rotary International pod vodstvom guvernerja dr. Ivana Slokarja. Konferenco je organiziral domači ljubljanski klub. Po zborovanju v soboto popoldne, o katerem je že javnost obveščena, je popoldne ob 5 priredil v Park hotelu številnim gostom čajanko ban dr. Natlačen. Pri slovesni večerji, ki jo je priredil ljubljanski klub svojim tovarišem in gostom, je najprej predsednik kluba g. Golia pozdravil vse goste, tako zastopnike centralnega odbora gosp. Thorwalla in prof. Blancharda iz Francije, dalje bana in ljubljanskega župana. Nato je pozdravil kongres ban dr. Natlačen, ki se je zahvalil udeležencem, da so se zbrali v tako lepem koščku slovenske dežele, ter jim želel pri njihovem delu veliko uspeha. Župan dr. Adlešič je nato v pesniških besedah slavil Ljubljano kot čisto mesto, ki se že zdavnaj v vsej svoji zgodovini ravna po načelih, katere proglašata tudi Rotary International za svoje. Zeli jim, da bi jim Ljubljana po svojem gostoljubju ostala v spominu. Nato se je razvila prijetna zabava v lepo okrašeni dvorani Park hotela, ki je še bolj pripomogla k tesnejšemu medsebojnemu poznanju članov, kar je tudi naloga in namen te organizacije.

V nedeljo popoldne se je zborovanje nadaljevalo. Začel ga je guverner dr. Slokar, nakar je dal besedo predsedniku ljubljanskega kluba, ki je z lepimi besedami epel pozdravil vse goste, nakar je dr. Slokar še posebej nagovoril v angleščini g. delegata Thorwalla, v francosčini pa prof. Blancharda ter obema izročil v spomin na Slovenijo krasno vezani knjigi dr. Steleta »Monumenta artis elavicae«. Nato je spregovoril v lepi hrvaščini g. Thorwall, kar je navdušilo vse prisotne, da so velikemu finskemu poborniku rotary idealov priredili priročen aplavz. Njegov govor je bil programatičen ter je poudarjal jasna rotary načela ter jih postavil ob današnji čas, poudarjajoč, da pravi rotaryjec ne gleda samo na sedanjost, temveč tudi v bodočnost. Poudaril je sporazum med narodi, kajti že veliko velikih držav je razpadlo zaradi nesporazuma in je sporazum tudi male narode visoko dvignil. G. Thorwallu so prisotni po govoru stoji se zahvalili za njegove globoke in tehtne besede ter za ljubeznivost in trud, da je govoril v našem jeziku. Nato je govoril delegat iz Zagreba dr. Markovič, ki je poudarjal prav težkoče današnjega časa pa vsem svetu in tudi doma ter obžaloval, da prav zaradi teh razmer ni mogel Zagreb praznovati desetletnice svojega kluba, katero slavje pa bo prihodnji teden v Zagrebu. Poudaril je osnovne temelje Rotary Internationala, namreč svobodo in avtonomijo ter plediral za realno ustvarjanje rotaryjskih idealov na vseh področjih javnega življenja. Po njegovem pozdravu je govoril ekopljanski profesor dr. Aleksej Jelašič, znani publicist in zgodovinar, o nezaposlenosti in zaposlenju intelektualcev posebno v prosvetni pa-nogi, kar je rešil v temperamentnem in živahnem govoru v eplošno zadovoljstvo vseh udeležencev. Za njim je prebral osižeški delegat dr. Milar resolucije tega kongresa, ki jih je plenum z odobravanjem sprejel. Nato so določili kot mesto prihodnje konference Zagreb. Guverner dr. Slokar je nato povzel besedo, omenjal delovanje Rotary

kluba pod njegovim vodstvom, se zahvalil vsem za sodelovanje ter pozdravil novega guvernerskega kandidata dr. inž. Vladimira Alaupoviča iz Zagreba in mu dal besedo, v kateri je novo nastopajoči guverner razložil svoj program, ki obseva v načelih Rotary kluba, poudarjajoč ljubezen do domovine, do združevanja med narodi ter da medsebojnega obiskovanja v geslu: »S službo drugemu služi sebi!« Ko je tajnik distrikta g. urednik Potočnik prebral brzojavne pozdrave divizionarja dravske oblasti generala Stefanoviča, osrednjega odbora francoskih klubov, predsednika romunskih, grških in madžarskih Rotary klubov ter nekaterih bivših jugoslovanskih guvernerjev, je guverner dr. Slokar zaključil izredno uspešno 77. konferenco 77. distrikta Rotary International.

Pa kosilu se je večina zborovalcev odpeljala na izlet v Bohinj k Savici ter so se v teku večera razšli na vse strani z lepim spominom na lepo manifestacijo medsebojnega bratstva.

Prosvetne tekme celjskega okrožja ZFO

Celje, 7. maja.

V Mladinskem domu v Gaberju so bile danes popoldne prosvetne in tehnične tekme celjskega fantovskega okrožja. Tekem se je udeležilo okrog 200 članov iz 6 odsekov. Tekmam je pristostoval predsednik ZFO celjske podzveze gosp. profesor Janežič Tone, podpredsednik g. Miha Benedičič, predsednik okrožja g. Vrabl Vanci s sodniškim zborom. Na tekmah je bilo videti, kako mnogo delajo naši odseki na prosvetnem polju. Zanimive so bile tudi tehnične tekme.

Spominska svečanost na grobu Franca Malgaja

Slovensko ljudstvo se je poklonilo spominu junaka, ki je padel v brambi za našo severno mejo

Celje, dne 7. maja.

Na pobudo krajevne organizacije Legije Koroških borcev v Celju je šentjurska občina povabila vsa društva, da bi dostojno proslavila spomin velikega junaka Malgaja, ki je pred 20 leti padel na braniku domovine. Povabilu šentjurske občine so se odzvala vsa društva tako, da je današnja proslava ob priliki 20-letnice bila res dostojna in primerna spominu velikega borca Malgaja. Danes ob 8 zjutraj se je zbrala tisočera množica pri ljudski šoli v St. Jurju, zlasti mnogo je bilo mladine, ki je čakala zastopnikov oblasti in društev, da nato koraka na pokopališče, kjer leži pokopano truplo velikega pokojnika. Nekaj minut po 8. se je razvil izpred šole velik sprevod, v katerem so korakali člani Fantovskega odseka s praporom, sokoli s praporom, Dekliški krožek, gasilci in velika množica kmečkega ljudstva. Ob grobu, ki je bil ves v zelenju invevju, so se zbrali svoji in domačini, da se skupno poklonijo spominu velikega borca. Slavnost je prišel predsednik šentjurske občine g. Stanko Gologranc. Pozdravil je podpredsednika narodne skupščine in

narodnega poslanca g. Alojzija Mihelčiča, podpredsednika Legije koroških borcev iz Celja gospoda Vagnerja Janka, zastopnika Majstrovih borcev Roša Franja, dr. Doboviška in druge. Nato je imel krasen govor o pokojnem Malgaju. Njegov govor so navzoči zaključili s trikratnim »Slava« junaku Malgaju. Pevsko društvo iz St. Jurja je zapelo žalostinko. Slavnostni govor je ob priliki 20-letnice imel pisatelj Roš. Krasne so bile njegove besede o Malgajevem življenju, ki je bilo življenje za naš narod, za pravico in svobodo. Vsi, ki so ga poslušali, so bili ginjeni in masikomu se je zasolilo oko. G. Roš je orisal Malgajevo življenje, ko je študiral v Celju, kjer so ga preganjali, ker je bil narodno zaveden, pa do tistega dne, ko ga je 6. maja l. 1916 na Tolstem vrhu zadel ročna granata in ga ubila. Spomin na junaka branilca slovenskih meja so z govori proslavili zastopniki društev, nakar je mladina pod vodstvom šolskega upravitelja zapela »V Zili« in »O domovini«. Slavnost pa je zaključil pevski zbor iz St. Jurja z »Oj Doberdob«.

Ljubljana od včeraj do danes

Prav prijetna je bila današnja nedelja, dasi je bila oblačna. Ljudje so se samo plašili, da ne bi prišlo deževati; dežja pa ni bilo. Ves dan je gori visoko vlek močan veter, ki je naglo nosil oblake naprej. Ljubljancani so danes že zarana hodili okrog brez sukenj. Od včeraj do danes je namreč postalo precej gorkeje. Neki so včeraj delali načrte, kam jo bodo danes zavili; pa se je marsikdo premislil, ker se je zvečer vreme poslabšalo in je celo kazalo, da bo v kratkem dež kljub temu, da je danjšaka vremenska napoved napovedovala za nedeljo lepo in toplejše vreme. Kdor pa je odšel kljub vsemu v pri-rodo, se ni vrnil razočaran. Kljub temu, da ni bil deležen solnca, se je dobro počutil. Takile spomladanski izleti so tako lepi maja meseca kakor nikdar v letu. Vse je lepo zeleno, vse cvete. Popoldne je marsikdo, ki se zjutraj ni mogel odločiti, kljub nespremenjenemu vremenu napravil krajši izlet v bližino okolice. Vlaki, ki vozijo ob prvih popoldanskih urah, so bili izredno zasedeni. Na kolodvoru so vrele množice iz vsega mesta. Ljudje so postajali, čakali znancev, nato pa hiteli, da ne bi zamudili. Posebno živahna je bila Miklošičeva cesta. Zvečer so se izletniki vračali s cvetjem za klobuki in s šopki v rokah, utrujeni, pa veseli, saj so se zavedali, da so preživeli dan lepše in prijetneje kakor tisti, ki so se morali dolgočasiti po kavarnah.

Prisega novih vojakov

Na lepem, prostranem dvorišču vojašnice kralja Aleksandra (komanda 16. artilerijskega polka) je bila danes svečana zaprisega vojakov-novincev. Vojake posameznih veroizpovedi so zaprisegli njihovi vojaški duhovniki. Impozanten je bil pogled na strumne vrste mladih vojakov, ki so zdaj vstopili v vojsko, da odslužijo svoj častni dolg kralju in domovini. Okrog polne so se vojaki v močnem vojaškem sprevodu vračali v mesto. Na čelu sprevoda, v katerem so bili zastopani oddelki pešcev, artilerije, planincev, kole-sarjev in drugih, e je šel komandant 40. polka, polkovnik g. Masič. S čvrstim korakom je mlada vojska stopala po Dunajski cesti mimo pošte skozi Prešernovo ulico naprej proti vojašnici. Popoldne je bilo v mestu opaziti mnogo vojakov-novincev, ki so imeli svoj prvi »izhod«. Kdor pa je šel v popoldanskih urah mimo vojašnice, je bil lahko priča veselemu petju in igranju. Vojaki so imeli prosto, pa so se na vojašniških dvoriščih s pesmijo in igro imenito zabavali. Mnogokateri mešan je postal pri ograji in z zanimanjem gledal vesele skupine ter poslušal narodne pesmi. Dan zaprisege je za nove vojake velik praznik.

Današnja nedelja je bila mirna

V splošnem je bila današnja nedelja precej mirna. Prav nič posebnega se ni zgodilo. Ponotič je sicer nekaj rogoviležev morala krotiti roka pravice, ki skrbi, da počitka željni meščani lahko mirno spe. Toda taki dogodki so v naših mestih menda že kar tradicionalen spremljevalni pojav sobotnih noči. Hujših intermezov ni bilo. Zatišje je vladalo tudi na reševalni posaji. Tam so danes reševalci opravili vsega skupaj samo šest voženj.

Davi so odpeljali v bolnišnico mlado K. V., ki je bila — ali po nesreči, ali hote — izplila neko škodljivo tekočino. V bolnišnici so ji zdravniki izprali želodec ter je zdaj že izven nevarnosti.

Ob četrt na enajst pa so se odpeljali na Ambrozev trg — javno. Neki avto je podrl trinajstdesetletnega Raka Matijo, brezposelnega delavca. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer se je pokazalo, da so njegove poškodbe lažje značaja.

Zborovanje pogodbenih poštarjev

Pri Mikliču so imeli danes svoje letno zborovanje tudi pogodbeni poštarji iz vse Slovenije. Zborovanja se udeležilo 71 članov, ki so s pooblastili zastopali 114 pogodbenih poštarjev. Pošto-direkcijo je zastopal višji tajnik g. Mlakar, navzoč-ni pa so bili tudi urednik »Slovenskega poštarja« inšpektor Jakše, v kontrolor Campa in upravni pošte VI. v Ljubljani g. Babič.

Društvo je polagalo pred svojimi člani ob-račun o delu v preteklem letu. Članstvo je poročila soglasno in z odobravanjem sprejela. Posebno je bila pozdravljena ugotovitev, da se je društvu po-

srečilo doseči, da je bil podržavljen pokojninski sklad pogodbenih poštarjev v smislu uredbe in določil finančnega zakona za tekoče leto.

Sledile so volitve. Za predsednika je bil izvoljen Josko Kert iz Dravogradu, za tajnika Tičar Franc iz Preddvora, za blaginjaka pa Rep Josko Gorij pri Bledu, Rupčič Marica iz Ljubljane, in čič Drago iz Nemške Loke in Zabukovec Franc iz iz Leskovca, a za odbornike: Ludvik Jožica iz Velikih Lašč.

Prisrčna akademija v prid revnim otrokom

Tretjič je bilo, ko je mestna občina ljubljanska priredila akademijo za svoje revne malčke. Saj je mnogo načinov, ko se lahko pobira za revno drobnjad, vendar pa je geslo »Otrok za otroka« najlepše, da se tako že pri otroku, ki je dovteten za vse dobro, lepo in plemenito vzgoji in goji čul usmiljenja. Kajti le v tem vzgojen človek bo v svojih zrelih letih zmogel, da se v družbi giblje ne samo kot odjemalec, ampak tudi kot proizvajalec, torej človek, ki od svoje plodne notranjosti lahko nekaj da, in sicer nekaj lepega, kar bo srce ubogega in revnega sočloveka sprejelo z večjo hvaležnostjo, kakor če bi odrajtal tisočake. Ne samo koristi, ampak tudi dobrole je željno človeško srce. Brigajmo se za svoj mladi rod, navajajmo in vzgajajmo ga k lepemu, da mu bo prihranjena velika in žalostna resnica: kriza duha in srca, na čemer bolehamo mi.

Toliko je bilo tega drobiža na odru in v dvorani, da so manice morale skrbno paziti, da se ni kaj pomešalo in odpotlo na napačen naslov. Sodeloval so ljubljanske ljudske šole, otroški vrtci, gojenci Marijanišča in gojenke Lichtenhurnovega zavoda, ki so svoj program z večjo ali manjšo posrečenostjo izvedle. Vsa prireditve je izvenela prisrčno v znamenju čistega, pristnega, naravnega otroškega veselja, v nepripravljenih nastopih, kjer ni preračunavosti. Pri vsem programu, ki je bil malce predolg, se je opazilo pomanjkanje prizorov, ki bi bili res učinkoviti in ki bi imeli močno jedro. Pri prizoru »Nočna popotnica« pa se je videlo, da so take stvari za otroka le pretežke.

Prizori kot: Slovo od igrač (M. Klopčič), Rožmarin (vrtec Moste), Ciciban, Mladi muzikantje (otroci II. otroškega vrtca) in drugi so bili prav lepi in brezhibno izvedeni. Kuntčeva »Prodajalka Metka«, razgibana, sočna in življenska, ter »Sladkosnedni Tonček« sta prinesli v dvorano mnogo veselega razpoloženja. Zbor bežigradske poskusne šole pod vodstvom g. Venturiniča je pokazal, kaj se lahko doseže pri otrocih s smiselnim in razumnim delom. Odlično je odpel Adamičev »Koroško pismo«, Pregljevo »Uspavanka« in njegovo kompozicijo »Jure izpod gore«. Zbor je pokazal izredno lepo podajanje.

Prireditve je lepo izpadla, gmotno in moralno. Vsi, mladi in stari, so odhajali domov zadovoljni in z lepo mislijo: pomagati svojemu bližnjemu, ki je v težavi, in deliti z njim bogastvo gmotnih dobrin in bogastvo dobrega, lepega srca.

300 invalidov je zborovalo v Celju

Danes popoldne se je zbralo v veliki dvorani Narodnega doma v Celju okrog 300 vojnih invalidov, da slišijo poročilo delegata Osrednjega odbora g. Stefeta iz Ljubljane. Zborovanje je vodil predsednik Združenja vojnih invalidov v Celju g. Orel. Delegat oblastnega odbora g. Stefe je imel nad 1 in pol ure dolg govor, v katerem je podčrtaval zahteve vojnih invalidov in vdov ter razložil zborovalcem spremembe v invalidski uredbi, ki so stopile včeraj v veljavo. Invalidi so že nekaj dobili, toda vse to je še premalo. Potreba na je enotnost organizacije za doseg vsega, kar invalidom gre po pravici. K besedi sta se oglasila tudi g. Fazarinc, ki je spregovoril v imenu mestnega župana, in g. Reya v imenu okrajnega glavarja. Pri slučajnostih je bilo soglasno sklenjeno, da se bo vsakemu članu odrgalo že v mesecu januarju 12 din za naročnino lista »Vojni list«. Zborovanje je trajalo nad tri ure.

NAJVEČJI SLOVENSKI
PUPILARNOVARNI ZAVOD

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog Din 420,000.000.—
Lastne rezerve Din 28,650.000.—
Dovoljuje posojila proti vknjižbi — Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Darujte
za
kongres
Kristusa
Kralja

Od tu in tam

Nekatere izpremembe k uredbi o invalidskih podporah je izdal minister za socialno politiko in narodno zdravje. Dopolnila omogočajo naknadno prijavo za tiste invalide, ki iz kakršnihkoli razlogov niso predložili svojih prijav do 31. marca letos. Ti invalidi se lahko prijavijo do 31. decembra letos. Dalje določajo nova dopolnila, da se v novo uredbo prevedejo tudi tisti invalidi, ki so dobili svoje podpore po invalidskem zakonu iz leta 1925, pa jih leta 1929 niso na novo prevedli. Takim invalidom se krivica popravlja in bodo dobili povrnjeno razliko za čas od 1. jan. 1929 do 31. marca 1939, če je bila razlika v njihovo korist. Če bi pa po novi uredbi dobili manjšo invalidnino, se višek, ki so ga dobili, ne bo izterjal za nazaj. Takih invalidov je okrog 5000 v državi. Vse te izpremembe pa ne smejo preseci proračunske določenih zneskov, ki so namenjeni za podpore invalidom.

Tudi Novi Sad je dobil novo občinsko upravo. Prejšnji župan Kosta Miroslavljevič je bil odstavljen, na njegovo mesto pa postavljen predsednik upravnega odbora Banovinske hranilnice v Novem Sadu dr. Miloš Petrovič, za podžupana pa zdravnik dr. Obrad Milutinović. Obenem je bil zamenjan tudi skoraj ves občinski odbor.

150 ovac je ubila strela v planini pri vasi Zagubica v Srbiji. Ko se je pooblačilo, sta posestnica Stojana Rajković in njen sin nagloma ovce pod košat hrast. Tudi onadva sta vedrila pod hrastom. Nenadoma pa udari strela v hrast in ubija vse ovce, ki jih je bilo 150. Mati in sin sta bila le kakih deset metrov v stran ter sta po čudežnem naključju ostala nepoškodovana. Bliž ju je sicer omamil, toda takoj nato sta se pobrala, ne da bi bila na telesu kaj poškodovana.

Deset stoletnikov živi v Tetovu v Južni Srbiji. Menda ga ni v naši državi kraja ali mesta, kjer bi živelo toliko starih ljudi kakor v Tetovu. Med temi starci in stankami pa je kar deset takih, ki so že doživeli stoletnico svojega rojstva. Eden je star 108 let pa še zmerom podkuje konja. Drugi ima 110 let, pa živi pri svojih otrokih, ki so si znali spraviti skupaj lepo premoženje. Pred dvema letoma je bil umrl njegov oče, ko je bil 131 let star. Tudi njegov sin zatrjuje, da bo svojega očeta presegel, ker je čil še tako, da se spoprime še s svojimi sinovi. Tretji Kurtiš Mušijević je še dopolnil 120 let in je bil od narave za svoj visoki jubilej počaščen s novimi zobmi. Ostali jubilarji so bolj slabotni, pa vendar vsi upajo, da bodo doživeli vsaj 115 let. Zanimivo pa je, da so vsi ti stoletniki muslimani.

Zaradi zlorabe svoje oblasti je bil na deset dni zapora obsojen župan v Subotici Jovan Stubić. Ne da bi počakal na razsodbo občinskega disciplinskega sodišča, je odpustil dva občinska stražnika in na njuni mesti postavil dva druga. Povrh tega pa je brez povišanja odpuštil iz službe enega uradnika. V obeh primerih je upravno sodišče razveljavilo njegove odloke in odredilo, da se odpuščeni uslužbenci vrnejo na svoja mesta. Župan pa se ukazom ni hotel pokoriti, temveč je obdržal kar nove uslužbenice. Stvar je prišla pred sodišče, kjer je bila županu izrečena kazen deset dni zapora zaradi zlorabe uradne oblasti.

Pet minut pred smrtjo je prerokoval, da bo umrl 70-letni Esad Rizanović iz Tetova. Starci je bil zmerom vesel in vesel ter so ga vsi imeli radi zaradi njegove šaljivosti. V petek je bil na svoji njivi, popoldne pa se je vračal proti domu. Pri neki gostilni je naletel na skupino kmetov, ki so se prepirali. Začel se je z njimi šaliti, da jih je spravil v dobro voljo. Med pogovorom je dejal, da čuti, kako blizu mu je smrt. Vsi so se mu smejali. Ko pa je Esad prišel pet minut kasneje domov, se je mrtev zgrudil. Zadel ga srčna kap.

Silen nalič je doživel belgrajsko predmestje Karaburma v petek popoldne. Ko so se nad prestolnico začeli zbirati oblaki, so vsi pričakovali nevihte, kakršne že dolgo ni bilo. Toda oblaki so se potegnili nad Karaburmo. V kratkem času so bile vse ceste pod vodo, ki je vdiral na dvorane, v kleti in trgovine. Škoda je velika, ker so bili prizadeti siromašni prebivalci, katerih je Karaburma polna. Predmestje že dolga leta prosi za kanalizacijo, pa je občina ne izpelje. Prav zaradi tega pa doživljajo ob vsakem večjem naliču poplave, ki bi jih ne bilo, če bi bila izpeljana kanalizacija.

Za slabo svagor je dobil dva meseca strogega zapora belgrajski pek Kosta Pavlovič. Mož so je hotel izogniti majhnemu zaslužku zaradi hude konkurence med peki, pa je prodajal pod kilogramsko mero kruh, ki je v resnici tehtal le po 850 gramov. Neki upokojenec, ki je stalno pri njem kupoval kruh, je začel dvomiti v pravo težo in stopil v bližnjo trgovino. Tam so na tehtnici ugotovili, da je pek goljufal kar za 140 gramov pri kruhu. Nazadnje se je za stvar zanimala policija in ovadila peka sodišču. Sodnik je izrekel strogo kazen dveh mesecev zapora brezpogojno kot eksemplarično kazen, ki naj bo opomin tudi drugim pekom, ki skušajo goljufati kupovalce s krivično mero.

Inženi Bradna, o katerem smo pisali, da je bil pred belgrajskim sodiščem obtožen zaradi ponarejanja svoje diplome, je bil oproščen krivde. Sodišče se je postavilo na stališče, da Bradna ni imel namena goljufati, ker je poleg svoje diplome, na kateri je bila prava letnica, priložil tudi overovljeni prepis, na katerem pa je bila letnica njegove diplome pomaknjena za štiri leta nazaj. Dalje je sodišče izreklo, da Bradna ni povzročil univerzi nobene škode, kajti tožila sta ga sodišču dva profesorja, ki sta se za njegovo namestitve na univerzi najbolj potegovala in delala iz tega med seboj kравje kupčije. Oproščen Bradna pa je sedaj izročil sodišču tožbo proti prof. Štegljivitu, ruskemu emigrantu, ki ga je obrekoval.

Nehote je ubil svojega tovariša Rade Atanackovič iz Surduka pri Indiji. Z Zarkom Dukičem sta se na vozu vračala domov. Spotoma je Rade streljal iz svoje flobertovke. Ko se mu je nek naboj zataknil, je vzel nož in hotel puško spraviti spet v red. Pri tem pa se je puška sprožila, a drobna krogla je zadel Zarka. Čudno naključje pa je hotelo, da Zarko ves čas ni čutil nobene bolečine. Brezskrbno je pripeljal voz domov, toda na pragu se je zgrudil. Preden je prišel zdravnik, je fant izdihnil. Pri raztelesenju je bilo ugotovljeno, da je šibra prebila fantu srčno veno.

Promotiral je na slovaški univerzi v Bratislavi njen asistent Jožef Ambroz za doktorja filozofije. Dobro mu poznava slovenskih razmer, posebno še slovenske literature, čestitaja vsi njegovi številni prijatelji in znanci, ki si jih je pridobil s svojim simpatičnim nastopom za časa svojega študija v Ljubljani.

»N mav čez izaro«

Lojalnost do države in dejanju

»Koroški Slovenec« razpravlja o lojalnosti koroških Slovencev do nemške države in navaja, kako Slovenci izpolnjujejo svoje dolžnosti do države in dejanju. Cilji sedanje nemške notranje politike so osredotočeni na tale področja: pospeševanje ugodnega razvoja v ljudski politiki, zmanjšanje nasprotij na socialnem področju, intenziviranje v gospodarski politiki in okrepitev obrambe države. Na vseh teh področjih koroški Slovenci sodelujejo v polni meri. »Kor. Slovenec« zaključuje svoja izvajanja:

»Iz državljske dolžnosti izvajamo državljanske pravice. Z raznimi podporami in posojili mladim in mnogostevilnim družinam, z razdolžitveno akcijo, z gospodarskimi subvencijami in drugim more država od Slovencev zahtevati samo to, naj ostanejo dobri njeni državljani. Za našo državljansko zvestobo pa zahtevamo Slovenci od države, naj nam vzgaja našo slovensko mladino v slovenskem narodnem duhu, naj nam omogoča in podpira naš svobodni kulturni razvoj ter naj ne ovira zdrave slovenske narodne rasti. Kajti nikdar ne bomo izgubili izpred oči cilja naše narodne politike: Zavedni Slovenci — dobri državljani!«

Drobne koroške novice

S 1. majem je bila tudi v bivši Avstriji uvedena navada, da se napitina vračuna k običajni ceni. Napitina znaša 10% konzumne cene.

Delovna knjižica je postala obvezna za vse delavce in nastavlence, pa tudi za vse one, ki so v samostojnih poklicih, dalje za družinske člane, ki so zaposleni v družini ali družinskem podjetju. — Delovne knjižice bodo izstavljene tudi kmečkim posestnikom in delovnim udom njihovih družin ter rokodelcem in pri njih zaposlenim sorodnikom.

V St. Jakobu v Rožu je umrla trdna slovenska žena Terezija Nagele. K pogrebu je hotela

Z Goriške, Krasa in iz Istre

Pomanjkanje lesa

Ne samo v trgovskih krogih, pač pa tudi po italijanskem časopisu se opaža zadnje čase velika zaskrbljenost zaradi tega, ker je začelo zelo primanjovati lesa. Italija je bila pri lesu vedno navezana na uvoz. To prav dobro vedo posebno tisti lesni trgovci iz Jugoslavije, predvsem iz Slovenije, ki so svoj čas izvozili v Italijo velike količine lesa. Z jugoslovanske strani prihaja zdaj mnogo manj lesa, kot prej, poleg tega pa je znatno nazadovale tudi izvoz iz Rusije. Pomanjkanje pa se občuti tudi zaradi tega, ker se je zadnja leta v Italiji gradbena delavnost precej povečala. Še najcenejši je za Italijo les, ki pride iz Jugoslavije. Zato se italijanski trgovski krogi predvsem prizadevajo, da bi spet poživili prav jugoslovanski izvoz lesa. Z uradne italijanske strani pa se je zvedelo, da se bodo v kratkem začela pogajanja za povečanje kontingenta lesa iz Jugoslavije.

Dve šibi s Krasa

Na Krasu je letos nenavadno hitro zmanjkalo vode in je nastopila že zdaj, čeprav je še tako zgodaj, prava suša. Zadnje dni se je sicer obrnilo na dež, vendar se zdi, da je bilo naše upanje zaman. V Vodicah niti najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi kdaj že v tako zgodnjem času nastopila takšna suša. Vode v tankanjšem vodovodu je že davno zmanjkalo, ker so tudi študenti usahnili in ljudje morajo po vodo hoditi precej daleč. Poleg suše pa se je pojavila na Krasu še druga nadloga — strupene kaife. Bilo je že nekaj primerov, da je kača koga pčila. Umrl jo zdaj

15 letni jubilej mariborske Jadranske straže

Maribor, 7. maja. Včeraj in danes je oblasni odbor Jadranske straže v Mariboru slovesno praznoval 15-letnico svojega obstoja in delovanja. Včeraj zvečer ob osmih se je v veliki dvorani Narodnega doma ob navzočnosti zastopnikov oblasti, narod, in kulturnih društev ter mnogega občinstva vršila slavnostna akademija, pri kateri so sodelovali mariborske organizacije. Glavna slavnost praznovala pa se je vršila danes predpoldne na Glavnem trgu.

Slovesna maša na Glavnem trgu

Kmalu po deveti uri so se na Glavnem trgu pričele zbirati množice občinstva, ženska mladina vseh mariborskih ljudskih, meščanskih in srednjih šol, mariborska društva, prosvetna, pevka, narodna in mladinska med njimi člani Zveze fantovskih odsekov, gasilci in vse mariborske godbe. Vse te mase občinstva so kmalu dočela napolnile obširen prostor na Glavnem trgu pred Marijinim spomenikom, katerega oltar je bil lepo okrašen in pripravljen za službo božjo. Medtem so se pred spomenikom zbrali zastopniki oblasti, vojske in drugi odličniki, med njimi mestni župan dr. Juvan, oba okrajna glavarja dr. Siska in Eiletz, zastopnika vojske polkovnik Kiler in podpolkovnik Gašič, predsednik okrožnega sodišča dr. Hudnik, bivši oblasni predsednik dr. J. Leskavar, ravnatelj drž. žel. v Ljubljani Kavčič, predstavnik mestne policije Kosa, stolni in mestni župnik monsieur M. Umek, starešina okrajnega sodišča dr. Lavrenčič, prvi državni pravnik dr. Zorjan, in odborniki oblasnega in mestnega odbora JS. Ob četrta na deset je ob zvokih vojaške godbe in pozdravu vojske in navdušenem vzklikanju mladine in vsega občinstva prispeval zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II. polkovnik Radovanovič.

Zbor Ipavčeve župe je zapel »Moliteve«, nato pa je k oltarju pristopil zastopnik prevz. g. škofa stolni dekan prelat dr. Fr. Cukali in daroval sv. mašo, med katero je ubrano pel pevski zbor Jadranske straže.

Po končni službi božji je spregovoril prelat dr. Franjo Cukali, ki je najprej sporočil pozdrave preživetega gospoda škofa, ki je nujno za držan na birmovanju v pljuški dekaniji in v njegovem imenu častil k 15-letnemu jubileju Oblasnega odbora Jadranske straže in vsem članom Jadranske straže, čuvarjem našega Jadranskega morja. V svojem nadaljnjem govoru je orisal cerkveni pomen blagoslovitve zastav, nato pa povdaril pomembnost Kristusovega evang. za vzgojo domovinske ljubezni. Po končanem govoru je izvršil blagoslovitvene obrede.

Zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Radovanovič je zatem blagoslovil zastavo, ki jo je

priti tudi njena sestra Katarina Dobernik iz Sreje, med potom pa ji je postalo slabo. V naslednjem trenutku se je zgrudila mrtva na tla. Obema blagima slovenskima ženama blag pokoj! Rudnikarjev sin iz Grebinja je šel streljat vrane, pa se je sam ustrelil v glavo. Našli so ga mrtvega v gozdu.

V Drevljah pri Zahomcu se je te dni zgodila težka nesreča, ki je zahtevala kot žrtev mater 4 nedoraslih otročičev. Posestnica Marija Lakner se je nahajala pred svojim domom, ko nenadoma neki fante sproži flobertovko. Zadel je mlado mater v prsi, kroglica je dosegla srce in žena se je zgrudila mrtva na tla. Mladega zločinca so takoj prišli. Zalosten je bil pogreb nesrečne žrtve, glasno so jokali štirje malčki za izgubljenjo materjo. Vsa okolica sočustvuje s težko prizadeto družino.

V Celovcu je bival generalni polkovnik List, ki se nabaja na inšpekcijskem polovanju po Koroškem.

Znana dvorana grbov v deželnem dvorcu je slavila svoj 200-letni jubilej. Leta 1739 je sklenil veliki stanovski odbor celovškega mesta, da je okraši s 700 grbi deželni stanovi.

79-letni puškar Matija Čuden v Borovljah si je vzel življenje s strelom iz samokresa.

Novost za mesta so specialne trgovine z ribami. V načrtu je, da dobijo take trgovine vsa večja koroška mesta, Celovec pa kar dve.

Solsko poslopje v Grabščaju so prenovili. Šola je dobila vodovod in kopalnico. Stroške v višini 5000 RM je krila država.

S 24. aprilom ima Koroška nove cene za goveje in svinjsko meso, loj in svinjsko mast. Dežela je razdeljena v dva draginska razreda: 1. Celovec, Beljak in okolica Vrbskega jezera; 2. razred pa ostala dežela. Cene v 1. razredu so za 8 penigov višje kakor v 2. razredu.

Na Dunaju in okolici so se drva podražila za 30% stare kupne cene in za 12% stare prodajne cene. Pričakovati je, da se bodo kmalu podražila tudi v provinci.

Italijanska proslava...

Zadnjič so po vsej Italiji praznovali 2602-letnico ustanovitve Rima. Takšna proslava je bila tudi na otoku Krku ob Jadranski okoli. V Zadru izhajajoči časopis »San Marco«, ki je o proslavi obletnice ustanovitve Rima v mestu Krku objavil precej obširno poročilo, v katerem pravi, da so se pri tej priliki zbrali v prostorih italijanskega kulturnega krožka vsi Italijani s Krka. Tamkajšnji učitelj Pio Krajnc je imel ognjevit govor. Izvajali so nato nekaj gledaliških prizorov, ki so jih igrali člani omenjenega krožka. Posebno so se odlikovali — tako pravi »San Marco« — Ostrogovič Marija, Vasiljič Marija, Toič Marija in mali »balila« Sintič Marcel.

Mrlič, ki so ga spoznali po prstnih odtisih

V tržaški bolnišnici so imeli zadnjič čuden primer. Nekdo je tam umrl, pa niso mogli ugotoviti, kdo naj bi bil ta mrlič. Tega neznanca so našli pred nekaj dnevi težko ranjenega na nekem dvorišču v Trstu. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati. Po njegovi smrti so začeli ugibati, kdo naj bi bil ta neznanec. Pri sebi ni imel nobenih listin. Nazadnje pa je to uganko le rešila policija na podlagi prstnih odtisov. Dognala je, da je to 47-letni Josip Simončič, ki je po več letih zapora pravkar prišel iz kaznilnice.

naš mladi kralj Peter II. daroval mariborskemu oblasnemu odboru Jadranske straže, z lepim nagovorom izročil predsedniku. Vojaška godba je zaigrala državno himno, nato je spregovoril dr. Lipold ter se zastopniku kralja zahvalil za krasen dar in veliko priznanje, za katerega v imenu vseh jadranskih stražarjev objublja neomajno vdano Nj. Vel. kralju, narodu in državi ter podvojeno delo za cilje Jadranske straže in za Jadransko morje. Predsednik se je nato zahvalil tudi prelatu dr. Cukali za sv. mašo in za lep nagovor.

Istovrstno za zastavo oblasnega odbora, darom Nj. Vel. kralja, sta bili blagoslovljeni tudi zastavi Mestnega odbora JS in Krajevnega odbora JS železničarjev, kateri je daroval Oblasni odbor. Zastavo Mestnega odbora je iz rok predsednika sprejel predsednik Mestnega odbora polkovnik Peter Kiler. Tej zastavi je kumoval mestni župan dr. Juvan, ki je v imenu občine izrekel častitke. Sledila je izročitev zastave Odboru JS železničarjev, v imenu katerih sta spregovorila kot predsednik njihovega odbora g. Perme in botež železničarske zastave ravnatelj državnih železnic v Ljubljani g. inž. Kavčič. Ob zaključku slovesnosti izročitve zastav je navdušeno spregovoril zastopnik Jadranske straže iz Splita prof. dr. Rubčić.

Sprevod

Slovesnosti na glavnem trgu so bile zaključene z državno himno, ki jo je odigrala vojaška

Radio

Ponedeljek, 8. maja: 12. Koncert. Sodelujoči zbor mestne ženske realne gimnazije v Lj., in Radijski orkester, dirigent: D. M. Sijance — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 14. Napovedi — 18. Zdravstvena ura: Božjastne blodeje (g. dr. Bogomir Magajna) — 18.30 Udovčeva & Laušetova (plošče) — 18.40 Kulturna zgodovina koroških Slovencev: Prosvetljena doba (g. prof. Lojze Potočnik) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Naša likovna umetnost in kritika (Sonja Kovačič) Zgb — 19.50 Zanimivosti — 20. Spominska proslava ob 5-letnici smrti p. H. Sattnerja. Poje Sattnerjev zbor, dirigent: A. Neffat, orgle: p. S. Majhenič (prenos iz franc. cerkve) — 21. Ruske koncertne suite (Radijski orkester) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Trenos plesni glasbe iz restavracije »Emmons« igra orkester New Melody Boys.

Torek, 9. maja: 11. Solska ura: Splošno in družinsko življenje Savinjskega. Pokrajinska oddaja, vodi g. Ljubo Šunderl — 12. Po domače (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 »N mal čez jezero...« Koncert slovenskih koroških pesmi (Radijski orkester) — 14. Napovedi — 15. Narodne pesmi poje gdt. Poljka Zupanovič, na harmoniko spremlja g. Avgust Stanko — 18.40 Glasovski tip: In značaj (g. prof. Etbin Boje) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Naša narodna pesem (Branko Čobanovič) Bgd — 19.50 Deset minut zabave (g. Fr. Lipah, član Nar. gled.) — 20. Iz slovenskih oper (Radijski orkester) 21.5 Orgelski koncert (g. prof. Matija Tome) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Pisan drobiž (plošče).

Obvestila

Za čiščenje jarkov na Barju bo v nedeljo, 14. t. m. ob 10 v šoli na Barju dražba ter so vabljeni vsi, ki žele zaslužiti s tem delom. Čiščenje vseh jarkov bo veljalo blizu 20.000 din in če bo ta zaslužek že precej poznal marljivemu barjanskemu prebivalstvu.

Obe stranski hiši rotovža dobita v kratkem novo lice, ker sta res že potrebni. Hiša, kjer je prodajalna mestne elektrarne, dobi nov omet, a pročelje hiše na drugi strani bo samo prebeljena. Čeprav obnova pročelja ne bo velika, vendar bo zidarsko delo veljalo 20 do 30 tisoč din. Ta dela so že razpisana, pozneje pa pride na vrsto tudi še razpis za plekanje oken.

Ciklus predavanj Slavističnega kluba se bo nadaljeval s predavanjem kritika g. Jos. Vidmarja »O literarnem kriteriju«. Predavanje bo jutri v ponedeljek, 8. maja, ob 20 v Hubadovi dvorani na konservatoriju. Vstop prost.

Zveza združenj gostilničarskih obrti hrvaške banovine je prisiljena preložiti zaradi nastale nenadne zapreke za 11. maj napovedani zvezni občni zbor v Logatcu na 1. junij t. l.

Rokavice, nogavice, Karničnik, nebotičnik

France Bevk: Legende. Založila Nova založba v Ljubljani, 1939. Str. 163, cena broš. 34 din, vez. 45 din. Ta knjiga nam kaže plodovitost in priznanje pisatelja od popolnoma nove strani. Od težkih in trdih usod, ki jih nam je oblikoval iz sedanjosti in preteklosti, se je obrnil k preprosti ljudski domišljiji in nam v legendah prikazuje človeški boj z grehom in temo ter čudežno delo božje dobrote in pravice. Današnje razbitje življenje je sicer tudi v teh legendah pustilo svojo sled, luč pa, ki jo je pisatelj razlil nad svojimi legendarnimi osebami, je luč dobrega zgleda in ljudske vere. Te legende so resnično slovenske, v občutju in okolju. Pisatelj je ostal zvest predvsem svoji goriški zemlji, sega pa tudi v druge slovenske kraje. Vrednost knjige je tudi v njeni preprostosti in primernosti — ni namenjena samo odraslim, ampak jo bo s pridom brala tudi mladina.

Ljubljansko gledališče

Drama: Začetek ob 20.

Ponedeljek, 8. maja: Zaprtlo.

Torek, 9. maja: Zaprtlo.

Sreda, 10. maja: »Othello«, Premiera. Premierski abonma.

Četrtek, 11. maja: Zaprtlo. (Gostovanje drame v Celju: »Othello«.)

Petek, 12. maja ob 15: »Upniki na plan!« Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol.

godba, nato pa se je z Glavnega trga razvil veličasten sprevod, ki je krenil po mariborskih ulicah na Trg Svobode, kjer je bil razhod. Na čelu sprevoda so bile novoblagoslovljene zastave, za njimi pa je korakal oddelek vojske s polkovno zastavo. Sledile so druge narodne organizacije, gasilci, narodne noše in lepa četa članov fantovskih odsekov in članice dekliških krožkov v krojih in v civilu s praporjem na čelu. Za organizacijami so se uvrstile vse mariborske šole. Po vseh ulicah, ki so bile bogato okrašene z zastavami, je zbrano občinstvo navdušeno vzklikalo mladini, ki je korakala v sprevodu.

Jubilejno zborovanje

Po končanih slovesnostih sprevoda so se zastopniki oblasti, funkcionarji Jadranske straže in njeni člani zbrali v mestni posvetovalnici k jubilejni skupščini oblasnega odbora JS ob 15-letnici njegove ustanovitve, ki je potekel v kar najslovesnejšem razpoloženju.

Celotna prireditelj Jadranske straže ob njeni 15-letnici, ki jo je prav posebno poudarila pozornost najvišjega mesta, s katerega je bilo Jadranskim stražarjem s podaritvijo zastave izraženo največje priznanje, je potekla ob navdušenem razpoloženju in dala izraza patriotskemu čustvovanju obmejnega Maribora, ki se, čeprav daleč od morja, dobro zaveda pomena Jadranskega morja za naše državo in narodno življenje je sedaj in v bodočnosti.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA CESTA 7
POLEG HOTELA UNION

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po
4% do 5% po dogovoru

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila

Romunija je premagala Jugoslavijo 1:0 (0:0)

Bukarešta, 7. maja. Jugoslovansko moštvo je nastopilo pri današnji tekmi med Romunijo in Jugoslavijo v Bukarešti v tej postavi: Glaser, Milutin, Matošić I, Manola, Požega, Lechner, Šipos, Vujadinović, Lešnik, Matošić II, Kokotović. Od Romunov pa so nastopili: Paulovici, Burger, Sfera, Vintila, Ferraru, Demetrovici, Orsa, Pleostianu, Dobai, Bodola, Marcu. Tekmo je sodil italijanski sodnik Scarpi.

Na stadionu »Onef« se je zbralo danes 35.000 ljudi, ki so gledali tekmo med Jugoslavijo in Romunijo. Bila je to dolgo pričakovana tekma med romunskim in jugoslovanskim nogometnim zastopstvom. Za te tekme je vladalo v Bukarešti vedno zelo veliko zanimanje, kajti te tekme so se vedno smatrale kot boj za nogometni prestiž na Balkanu. Danes se je Romuniji posrečilo premagati naše moštvo. Zmagalo so si izvojevali šele v 44. minuti drugega polčasa, to je v predzadnji minuti. Jugoslovani so izgubili zaradi majhne napake naše obrambe.

Tekma je v glavnem potekala v obeh polčasih približno enako močno za obe strani. Razvijala se je po večini v polju sredi igrišča. Pri obeh moštvih sta bili najboljši del ožji obrambi. Naša krila sta bila nekoliko bolj povezana, kar se je videlo posebej v napadu. Naše moštvo je bilo sicer precej dobro sestavljeno, vendar ni bilo še

dovolj vigrano, kar se je zlasti pokazalo pri obeh krilih Šiposu in Kokotoviću, ki sta se tu pa tam čisto odtrgala od napadalne trojice. Zaradi tega je bil ves naš napad nepovezan, pred golom pa nevaren. Naše moštvo je pokazalo tehnično boljše nogomet, Romuni pa so bili bolj postrtnovalni in bolj hitri. Bodila pa jih je na vso moč še 35.000 glava množica, ki je od začetka do konca silovito navijala za domače. Naši so imeli v igri več prilike, da bi zabili gol kot pa Romuni, vendar zaradi neodločnosti srednjih treh napadalcev, posebno pa še zaradi smole Lešnika, niso mogli doseči ničesar. Ze se je zdelo, da se bo tekma končala neodločeno, ko je v 44. minuti drugega polčasa naša obramba spustila odličnega Romunca Dobajia, da je z desetih metrov daljave zabil edini gol za Romunijo.

Najboljši del našega moštva je bila ožja obramba, kljub temu pa je ona zagrašila poraz Jugoslavije. Poleg nje je bil najboljši mož v polju razen Glaserja srednji krilec Požega. Krilska vrsta je opravila svojo nalogo dobro, napad pa je bil najslabši del našega moštva. Lahko se pohvali samo Vujadinović zaradi svoje postrtnovalnosti in dobre povezanosti z ostalimi.

Zmaga Romunije je srečna, z ozirom na potek igre pa bi bil bolj pravilen neodločen rezultat.

Italijanski sodnik Scarpi je sodil dobro in zelo objektivno.

Uspele kolesarske dirke na podtiški progi

Tudi letošnja tradicionalna krožna kolesarska dirka ZSK Hermesa na podtiški progi je popolnoma uspela. Tako z ozirom na število tekmovalcev in na njihove uspehe, kakor z ozirom na število gledalcev, ki se jih je od vsej 7.5 km dolgi progi nabralo prav lepo število.

Kolesarji dirkači, ki so danes tekmovali, so bili razdeljeni na dve glavni skupini: kolesarji turisti in kolesarji dirkači. Kot prvi so ob 14.15 nastopili kolesarji turisti z navadnimi kolesi. Bilo jih je 18. Start je bil skupen. Vseh osemnajst jih je krenilo skupno od starta pri gasilnem domu v Zgornji Šiški po lepi poti proti Podutiku, nato mimo Vodnikov gostilne na podtiški klanec, nakar skozi Dolnice zopet do gasilnega doma, kjer je bil krog zaključen. Proga je bila nadvse lepa in idilična in je bila za kolesarje pravi užitek. Tudi disciplina na cesti je bila kljub številnim vozilom in gledalcem vzorca. Kolesarji turisti so morali prevoziti dva kroga, torej skupno 15 km. Na cilju so se zvrstili takole:

1. Vrhune Franc 29 minut, 2. Škrl Matija 29:13, 3. Mulej Alojz 29:15, 4. Orel Franc 30:03, 5. Jerina Anton 30:31, 6. Korenini Franc 31, 7. Zboogar Miro 31:01, 8. Hostnik Adolf 33:03.

Sledijo še, Zupan, Josip, Nahtigal Ivan, Čizman Mirko, Stamberger Slavko in Svele Ciril.

Takoj po končani dirki kolesarjev turistov so točno ob 15. nastopili kolesarji dirkači. Kolesarji dirkači pa niso startali skupno, ampak so bili razdeljeni na 6 skupin, ki so startale v presledkih 1 do 2 minut. Merilo, v kateri skupini so posamezni dirkači tekmovali, so bili do sedaj doseženi uspehi na prejšnjih dirkah. V celoti je startalo 27 tekmovalcev, od katerih pa je prišlo na cilj le dvanajst. Izstopilo je torej 15 tekmovalcev, kar

gre deloma na račun ostrega tempa, ki je pri vseh handicap dirkah, nekaj pa tudi na račun nesreč. Štirje dirkači so si namreč poškodovali kolesa in so zato morali odstopiti. Odstopil je tudi Zerjal, ki je bil eden favoritov.

Prva skupina, najšibkejša, je startala točno ob 15. uri. V prvi skupini so bili štirje dirkači, dve minuti za njimi je odbrzela skupina treh vozačev, eno in pol minute za drugimi skupina petih, minuto za njimi še skupina petih, tri četrt minute nato skupina osmih in še pol minute za zadnjimi naša dva najboljša vozača Zerjal (Edinstvo) in Krušič (Hermes). Razlika v startu med prvo in zadnjo skupino je bila torej skoraj 6 minut. Vozači so imeli ves čas zelo oster tempo in je bilo težko nadoknaditi izgubo minut na startu. Handicap dirke so sploh ene najlepših in najnapornejših dirk, kar je razvidno tudi iz velikega števila tekmovalcev, ki so odstopili. Spočetka so forsirali tempo, da bi ujeli svoje prednike, kasneje pa jih je lasten tempo prisilil, da so morali odstopiti, ker niso zdržali. Zlasti težak in naporen je bil podtiški klanec. Sprva so sicer vzpored na podtiškem klanecu premagovali z lahkoto, toda po osmih krogih zelo ostrega tempa pa so se morali krepko in z vsem telesom obežati in zvijati na pedalih, da so klanec lahko zvožili.

Po osmih prevoženih krogih, ki znašajo najmanj 60 km, je bil na cilju naslednji vrstni red:

1. Planinšek Jože (Celje) 1:57.50.
2. Kogoj Franc (Edinstvo) 2:04.14.
3. Premk Pavle (Hermes) 2:01.05.
4. Gračner Joško (Edinstvo) 2:03.19.
5. Gregorič Jože (Edinstvo) 2:02.28.

Vrstni red in rezultati ne soglašajo, kar je posebej razumljivo, ker start ni bil skupen, ampak

Po končani dirki je bila v gostilni Martinec slovesna razdelitev daril. Skrbni prireditelji so nabrali za tekmovalce lepo število praktičnih daril.

V tekmah za Davisov pokal vodijo:

Jugoslavija, Nemčija, Madžarska in Poljska

Jugoslavija vodi v tekmah za Davisov pokal z 3:0

Za današnjo igro dvojic v tekmovalstvu za Davisov pokal med Irsko in jugoslovanskim reprezentancami ni bilo dosti zanimanja. Po obeh večeršnjih zmagah so vsi tudi danes z gotovostjo računali na zmago naše dvojice, in se je zato na teniškem igrišču zbralo nekaj tisoč gledalcev. Naša dva Punčec in Mitič sta z lahkoto premagala irsko dvojico Rogers-Egan z izidom 6:1, 6:4, 6:2.

Jugoslavija vodi torej po drugem dnevu s 3:0 in si je že priborila pravico do tekmovalstva v drugem kolu.

Prvi set je naša dvojica Punčec-Mitič z lahkoto dobila. Takoj v začetku se je videlo, da sta naša dva mnogo boljše, bolj vigrana in da se igralca odlično razumeja med seboj. Mitič in Punčec namreč že daljša časa nista igrala skupaj in zato se je bilo bati, da v skupni igri ne bosta dobro zaigrala. Strah pa se je izkazal za neutemeljen. — Drugi set je bil zanimivejši. Naša dva sta vodila že z 5:0, nakar sta oba irska igral-

ca, zlasti Rogers zaigrala s tolikšno voljo, da sta znižala rezultat na 5:4. Končno sta naša igralca dosegla še zadnji games in dobila tudi ta set s 6:4. — Najkrajši je bil tretji set. Punčec in Mitič sta z lahkoto in z gotovostjo zmagala s 6:2.

Po končani igri dvojice, sta nastopila Palada in Irec Ryan, ki je zlasti odličnega igralca na travnatih igriščih, ni pa vreden trdega polja. Palada je brez težav zmagal v dveh setih z izidom 6:2, 6:0.

Jutri sta na sporedu še obe posamični igri. Ob pol treh nastopita Mitič-Egan, nato pa Rogers-Punčec.

Varšava — Poljska — Holandska 2:1

Na današnji teniški tekmi v dublu za Davisov pokal med Poljsko in Holandijo je zmagal holandski par van Swol-Hugan nad poljskim parom Tloczinski in Hebda s 6:4, 6:4, 6:2, Poljska vodi z 2:1.

Dunaj — Nemčija — Švica 2:0

Budimpešta — Madžarska — Rumunija 2:1

Motorne dirke v Zagrebu

Lež uspeh Slovenca Ludvika Stariča

Zagreb, 7. maja. Danes so bile v Zagrebu velike motorne dirke za državno prvenstvo. Priredil jih je Prvi hrvatski motoklub na svojem dirkališču Miramar. Zanimanje za dirko je bilo zelo veliko, ker so prireditelji razglasili, da bo glavna borba za naslov državnega prvaka med tremi najboljšimi jugoslovanskimi dirkači, obema Zagrebčema Urošem in Babičem ter Slovencem Ludvikom Staričem, ki je v Zagrebu splošno znan pod imenom »Leteči Kranjac«. Čez 5000 gledalcev je vztrajalo kljub kratkemu nalivu med tekmo do konca in je navdušeno pozdravljalo vsak uspeh vozačev. Žal je napovedana glavna borba izostala, ker v glavni dirki oba Zagrebčana nista nastopila. Tako je Starič mogel pokazati vse svoje odlične sposobnosti, ni pa porazil glavnih tekmovalcev, ki sta mu ogrožala naslov prvaka. — Tekme so se prvič udeležili tudi dirkači iz Beograda, Karlovca in Varaždina. Posebno Belgrajčani so pokazali lep slog in dosegli več lepih uspehov.

I. Kategorija lahkih motorjev do 100 cm³: 1. Črepinko (Motoklub Varaždin) 6:55, 2. Fantini (Motoklub Hermes, Ljubljana) 6:55 4 petine, 3. Tomasič (I. hrv. motoklub, Zagreb), 4. Derganc (Hermes, Ljubljana), 5. Blatnik (Hermes, Ljubljana). Proga je bila dolga 7500 m.

II. Kategorija športnih motorjev do 250 cm³: Proga je bila dolga 4500 m. Glavna borba se je vodila med Urošem in Mariborčanom Čeričem. Dober start je prinesel Urošu prednost, ki je Čerič ni mogel več znižati. Krog na dirkališču meri 750 m in ga je Uroš prevozil v 34 sekundah, kar znaša 79,3 km hitrosti. 1. Uroš Anton (I. hrv. motoklub, Zagreb) na DKW 3:28 4/5, 2. Čerič Hinko (Motoklub Maribor) 3:35 4/5 na Puchu, 3. Likar Edvard (I. hrv. motoklub Zagreb) na Puchu.

III. Kategorija novincev in nenagrajenih vozačev: Proga je znašala desete krogov. 1. Jurčič Nikola (I. hrv. motoklub Zagreb) na BMW 5:53, 2. Mrak Jože (Hermes, Ljubljana) na AJS 6:16 3/5, 3. Tihosavljevič Vladimir (Touringklub Belgrad) na Zündappu. Mrak je dobro pričel, toda že po tretjem krogu je moral prepuštili vodstvo Zagrebčanu Jurčiču, ki je imel boljši stroj.

IV. Kategorija športnih motorjev do 350 cm³. Proga je znašala šest krogov. 1. Uroš na DKW 3:27 4/5, 2. Ivanišević (Touring klub, Belgrad) na AJS, 3. Likar Edo na Puchu. Belgrajčan si je priboril drugo mesto tik pred ciljem.

V. Kategorija lahkih motorjev do 200 cm³. 1. Mihoković Ivan 4:07 4/5, 2. Prašnik Ivan, 3. Tomasič, vsi člani I. hrv. motokluba iz Zagreba. Vsi so vozili na DKW motorjih. Proga je bila dolga 4500 m. Na tretjem krogu je prišlo do trka med vodečimi vozači. Odstopili so morali najboljši vozači, med njimi tudi Kavčič Virginij od Hermesa iz Ljubljane, ki se je ves čas držal v vodstvu.

VI. Dirka športnih motorjev do 200 cm³. Ker je medtem pričelo deževati, so to progo skrajšali od 10 na 6 krogov, to je na 4500 m. Glavna borba je bila med Slovencem Staričem in Zagrebčanom Babičem. Starič je vozil že v prvem krogu z 10 m prednosti. Razdalja se je pozneje še povečala, ker je Babič v zadnjem krogu močno pobegnil na obeh ovinkih, vendar pa to ni zadostovalo, da bi mogel ogrožati Staričovo sigurno zmago. Gledalci so Stariča burno pozdravljali. 1. Starič Ludvik (Hermes, Ljubljana) 2:59 na Jappu. Najhitrejši krog je prevozil v 29 sekundah, kar da povprečno hitrost 93 km na uro! 2. Babič Jerko (Zveza motoklubov, Zagreb) 3:00 2/5 na Jappu, 3. Koplje Gavro (Zveza motoklubov, Zagreb).

VII. Kategorija vozačev, ki še niso dosegli prvega mesta. Proga je bila dolga šest krogov. 1. Tihosavljevič (Touring klub, Belgrad) na Zündappu 3:49 1/5, 2. Fujič Djura (I. hrv. motoklub, Zagreb) na DKW, 3. Goljač Nikola.

VIII. Kategorija turističnih motorjev do 1200 cm³. Proga je merila 6 krogov. 1. Uroš Anton (I. hrv. motoklub, Zagreb) na DKW 3:36, 2. Štarko Kazimir, 3. Tihosavljevič.

IX. Glavna dirka športnih motorjev do 1000 cm³. Tudi za to dirko je bila proga skrajšana na šest krogov. Te dirke se nista udeležila oba zagrebška vozača Uroš in Babič. Baje sta se jima pokvarila motorja med čakanjem! Starič je kljub temu, da ni imel konsurence, vozil prav dobro in prešel nasprotnike skoraj za cel krog. 1. Starič (Hermes, Ljubljana) na Jappu 3:05 4/5, 2. Koplje (I. hrv. motoklub, Zagreb) na Rudge 3:49, 3. Jurčič (I. hrv. motoklub, Zagreb) na DKW.

Sabljaški turnir SK Ilirije proti K.A.C. iz Celovca

V soboto zvečer se je začel revanš-turnir v floretu med SK Ilirijo in K. A. C. iz Celovca. Nastopilo je 7 Celovčanov proti 7 Ilirijanom v dveh skupinah, iz katerih so se plasirali v finale prvi štirje iz vsake skupine. Ilirijani so se držali zelo dobro, tako, da je prišlo v finale šest naših in samo dva Celovčana. Iz prve skupine so se plasirali Wetzerek (KAC), Pengov, Jurko in Hanžič, iz druge grupe pa Ferlan, Schmidt (KAC), Cvetko in Krizanec.

V nedeljo dopoldne ob 10 se je pričel v Trgavskem domu finale. Borbe so bile zelo ostre in se je vrstni red odločil šele z predzadnjim bojem, kjer je Pengov premagal Celovčana Schmidta. Prvo mesto je zasedel Celovčan Wetzerek (olimpijec). Slede 2. Schmidt, 3. Pengov, 4. Ferlan, 5. Jurko, 6. Krizanec, 7. Hanžič in 8. Cvetko.

Pravilno bi moral zasedati 2. mesto Pengov, kar je tudi dokazal z zmago nad Schmidtom, vendar je pa predsednik žirije Celovčan odločil par tušev nepravilno Pengovu, vendar česar je prišel na tretje mesto.

Po zaključku se je vršila razdelitev daril in pozdrav obeh klubov, nakar so se gostje odpeljali domov.

Ljubljana — Maribor 5:0

Dopoldne ob desetih sta se pomerili nogometni reprezentanci Nabajalnih zadrug v Ljubljani in v Mariboru. — Ljubljanci so se pokazali za boljše nogometaše in so zasluženo zmagali s 5:0. Prireditelj je lepo uspela. Razen lepih nogometnih potez je bilo na igrišču videti tudi dokaj takih, da so se gledalci lahko od srca nasmejali.

Ljubljana B — Hermes 6:2

Popoldne ob pol petih je prvo moštvo SK Ljubljane, ki je bilo okrepjeno z dvema ligaškima igralcema, po dokaj nezanimivi igri premagalo Hermese z rezultatom 6:2. V ljubljanski enajstorici je prvič nastopilo nekaj novih moči, med katerimi bo prav gotovo s časom uporaben centerfor.

Grafika — Moste 3:1

Ostra prvenstvena borba za vstop v ljubljanski prvi razred je bila odigrana danes popoldne na igrišču SK Ljubljane. Grafika in Moste sta odigrala odločilno tekmo za vstop med vrste ljubljanskih najboljših nogometnih klubov. Zasluženo si je to čast priborilo moštvo SK Grafike.

Ljubljana jun. — Mars jun. 2:0

Ljubljanski juniorji so igrali zelo lepo. V mlademu moštvo je nekaj izrazitih talentov.

Kickers (Stuttgart) — Admira (Dunaj) 2:1

Danes je v Stuttgartu proti tamkajšnjemu klubu Kickers nastopilo dunajsko nogometno moštvo Admira. Domačini so zaigrali z velikim elanom in zmagali z 2:1.

Lang je dobil »Veliko nagrado Tripolisa«

V znameniti avtomobilski dirki za »Veliko nagrado Tripolisa« je danes zmagal Nemec Hermann Lang. Vozovi »Alfa Romeo« ter »Maserati« so se plasirali na prvih mestih. Placement je naslednji: 1. H. Lang (Nemčija), 2. Rudolf Caraciola (Nemčija), 3. Emilio Panini (Italija), 4. Rocco (Italija), 5. Parasei (Italija).

Francoski nogometaši

Francoski nogomet. V prvi diviziji so bili danes naslednji rezultati: Marseille : Lille 2:0, Sete : Rouen 1:0, Lens : St. Etienne 1:0, Sochaux : Le Havre 8:0, Fives : Metz 1:1, Cannes : Strasbourg 3:1, Excelsior : Roubaix 4:2, Antibes : Racing 1:1. Druga divizija: Redster : Charleville 5:3, Rennes : Montpellier 2:0, Nimes : Reims 1:1, Toulouse :

Železničarji in brodarji za svoje pravice

Ljubljana, 7. maja.

Dandanašnji so železničarji pri vsakem kulturno razvitem narodu važen stan. Številčno so zelo močni, še večjega pomena pa je njihovo prometno delo, ki je težavno in neprimerno plačano. Da bi koristili sebi, ljudstvu in državi, se slovenski železničarji trudijo, da bi prikazali sebi in vsem stvarno stanje gospodarstva z železnicami. Zato prirejajo sestanke, predavanja in se poslužujejo vseh legalnih sredstev.

Na večeršnjem običnem zboru Oblastnega odbora UJNZB so prikazali vse, kar jih teži. Predsednik inž. Roglič je pozdravil vse navzoče, tako zastopnika ljublj. direkcije, viš. svetnika Zupančiča, zastopnika ljubljanske občine obč. svetnika Dovča, zastopnika centrale iz Beograda in zastopnika odbora iz Zagreba in druge.

Poleg drugih mnogih stvari sta dve vprašanji, ki sta bitnega pomena za naše železnice in naše železničarje: povečanje osebja ljubljanskega ravnanjelstva in povišanje plač. Vprašanje dopustov je postalo kritično. Službovanje pod takimi pogoji narekuje vsakemu poštenemu in iskrenemu Jugoslovancu skrb za bodočnost. V najsvalnem položaju so prometni uradniki in osebje majhnih edinic. Danes vlada v pogledu časovne zaposlitve dve skrajnosti. Železniški delavcem, čijih prejemki so odvisni od stvarnega trajanja zaposlitve, se delovni čas pogosto zniža in se jim odreja tako imenovani budžetni prazniki in cilju štednje. Za nastavljen osebje, ki ima stalne mesečne dohodke, pa je namesto osemurnika v veljavi 10, 12 ali celo 17 urnik, za kar osebje ne prejema nikake odškodnine, razen kilometrine pri strojem in voznom osebju. V zadnjih letih se je zvišal stalež osebja ljubljanske direkcije za nekaj 100 novincev, kar pa še daleč ne zadošča za povoljno rešitev tega vprašanja.

Niž manj ni pereče vprašanje povišanja plač. Vse dosedanje prizadevanje, da bi se povišanje doseglo, je ostalo brez uspeha. Bada in pomanjkanje sta narasla, dvignilo pa se je tudi število bolnikov. Lani je železniska uprava dala v proučitev svoj zadnji osnutek novega delavskega pravilnika, ki popolnoma spreminja osnovno pokojninskega zavarovanja in predvideva za navadne delavce 57 letno, za rokodelce pa 47 letno člansko dobo za doseg 100% pokojnine. To se pravi, da mora delavec nekaj let po rojstvu vstopiti v službo, če hoče dobiti polno pokojnino. V večjem obsegu kot prejšnja leta so počivali preteklo zimo delavci mariborske glavne delavnice. Nujno potrebno je tudi, da se zamenjajo nekatere sedanje določbe uradniškega pokojninskega sklada za rodniške pokojnine, ki omogočajo špekulacije na račun skupnosti.

Oblastni odbor UJNZB Ljubljana šteje 3562 članov in 30 podružnic, ki so bile zastopane na običnem zboru po svojih delegatih. Obični zbor so pozdravili viš. svetnik Zupančič in zastopnika iz Beograda in Zagreba. Sledila so poročila ostalih odborov in zastopnikov »Sloge«, »Drave« in SK Hermesa. Dosedanji odbor je ostal v glavnem nespremenjen. Po slučajnostih, kjer so se obravnavale nekatere manj važne stvari je predsednik zbrane pozval k nadaljnjemu delu in lepo uspeli obični zbor zaključil.

Smrt dveletnega otroka na tračnicah

Maribor, 7. maja.

V bližini postaje Orehova vas-Slivnica se je večeraj dopoldne okoli desetih dogodila železniška nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. V bližini zatvornice pri postaji Orehova vas ima svojo hišico delavec v drž. žel. delavnicah v Mariboru Stefan Cander. Njegova žena je ob času nesreče kuhala v kuhinji, okoli nje pa se je ves čas smukalo njegovo dveletno dekletce. Ne da bi mati opazila, se je dekletce iz kuhinje nenadoma odstranilo in zbežalo pod železniškimi zatvornicami, ki so bile v tistem trenutku zaprte, na tračnice, ki so od Candrove hiše oddaljene le nekaj metrov. V tistem trenutku sta po progi pripeljali dve lokomotivi. Dekletce je zadela v stroj in pod silnim udarcem obležalo mrtvo na tračnicah. Dogodek se je odigral s tako bliskovito naglico, da pričam dogodka ni bilo mogoče preprečiti nesreče. Prav tako strojevodja ni mogel ničesar storiti, da bi nesrečo preprečil. Mati je izjavila, da otrokovega odhoda ni opazila. Ko je pogledala za njim, je videla, kakor ga mrtvega nesejo s tračnic.

Iz obupa v smrt. V gozdčku nad pokopališčem v Slov. Bistrici se je obesil 53 letni brezposelni rudar Pavel Marčič iz Slov. Bistrice, ki se je šele pred 14 dnevi vrnil iz Francije. Ker ni mogel dobiti dela, si je sam končal življenje.

Gozdni požar. Nek posestnik iz Brdinja pri Guštanju je požgal suho travo na svojem pašniku tik ob gozdu, ki je last posestnice Terezije Filip. Zaradi vetra, ki je takrat močno pihal, se je vnel gozd. Pogorelo je smrekovega in borovega gozda na površini 1 orala. Prihiteli so sosede, ki so požar lokalizirali in s tem preprečili veliko škodo, ki je grozila.

Filmi,

»Ulica brez radosti« (Kino Matica). Režiser Marcel Hugon je v močni, tu pa tam morda celo nekoliko preostro realistični maniri prikazal življenje pariškega revnega sveta, žalostno pot, na katero po sili razmer pogosto zabredejo siromašna dekleta. Mlado dekle preživlja svojo mater, deda, vojnega invalida ter mlajšo sestro in brata s skromni zaslužkom v podjetju, ki ga vodi nepošten špekulant. Policija razkrije goljufije tega špekulanta, dekleta izgube službo, življenje postaja vedno bednejše. Brezvestna ženska najema mlada dekleta navidez samo kot družabnice, v resnici pa jih izkorišča na najpogostejši način. Pošteno dekle pravi čas spregleda njene namene. V noči, ko je pobegnila, pa se v hiši zgodi umor. Mlad časnikan na svojo pest poskuša najti morilca. Po mnogih spretnih zapletih in dramatičnih obratih se vse dobro konča: časnikan in pošteno dekle se vzameta. Kljub temu, da vse razlage niso pogosto logične in da prizori včasih motijo s pre naglim menjavanjem, je v filmu mnogo dramatične in tempa ter dobro pogojenega somračnega vzdušja. Pošteno dekle igra Dila Parlo, časnikan-ja Albert Prejean; prav dobro sta v svojih vlogah tudi Frehel in Marguerite Deval ter drugi, manj važni akterji. Film je delo, ki bo najbrž imelo lep obisk, čeprav se nam zdi snov, ki jo obravnava, v današnjem času motivično že zastarela.